

Pratik İçerik Geliştirme Teknolojilerinin Uzaktan Eğitimdeki Önemi

Meral Çiçek¹, Bilgin Yazar²

¹Bilkent Üniversitesi BÖTE Bölümü, Ankara, ²ETGİ GRUP, Ankara

meralc@ug.bilkent.edu.tr , bilginyazar@etgigrup.com

Özet: Uzaktan eğitim internetin kullanımı ve gelişmesine paralel, her geçen gün daha fazla talep edilen bir eğitim sistemi olarak eğitim alışkanlıklarını değiştirmektedir. Uzaktan eğitimin başarısı sunulan içeriklerin kalitesi ile doğru orantılıdır. Bu içeriklerin konu olarak zengin ve nitelikli olması yanında bugünün internet kullanıcılarının beklentilerine uygun görsel anlatımlar içinde sunulması da çok önemlidir. Bu anlamda ders içeriklerinin e-ders, e-sınav şeklinde hazırlanması genelde oldukça pahalı bir süreç ve çalışma gerektirmektedir. Ancak pratik içerik geliştirme teknolojilerinin-araçlarının kullanımı sayesinde bu süreç ve çalışma oldukça kısaltmakta ve kolaylaşmaktadır. Dolayısıyla içeriklerin pratik ve hızlı bir şekilde hazırlanması sağlanabilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan Eğitim, e-Ders, e-Sınav, e-Öğrenme, İçerik Geliştirme

Abstract: Parallel to the usage and growth of internet, each passing day distance education as more and more demanding education system changes the education - training habits. The success of distance education is directly proportional to the quality of content offered. In addition to being subject to this content-rich and high quality visual descriptions submitted in accordance with the expectations of today's Internet users is also very important. In this sense, preparation of course content, in the form of e-exam and e-lesson usually requires a very expensive process and work. However, this process and work through the use of practical content development tools and technologies are rather shorter and easier. Therefore, quick and rapid preparation of the content can be achieved.

Keywords: Distance Education, e-Lesson, e-Exam, e-Learning, Content Development

1. Giriş

e-Öğrenme Pazarı dünya genelinde eğitim alanında en hızlı (yıllık %15-30) büyüyen sektör olmuştur. Global Industry Analysts, Inc raporuna göre 2015 yılı sonunda 107.3 Milyar Dolar olması beklenmektedir.[1]

Günümüze kadar eğitim okul, öğrenci ve öğretmenin fiziksel olarak etkileşimini içermektedir. Okul öncesi eğitimden yüksek lisansa kadar bütün öğretim sistemleri, yüksek maliyetli ve emek yoğun bir süreç etrafında konumlandırılmıştır. Öğretmen sınıfın karşısında durur ve öğrencinin öğrenmesi gereken bilgiyi açıklar. Öğretmene bağımlı eğitim sistemleri aynı zamanda zamana bağımlı, mekâna bağımlı ve duruma bağımlı olurlar. Öğretmen bilgi akışını açıp kapatan bir kumanda vanası işlevi görür. Bütün bu bağımlılıklar, öğrencilerle aradıkları bilgiyi bir araya getirmenin maliyetini yükseltir. Maliyetler yükseldikçe, eğitim de giderek daha riskli bir girişim haline gelir. [2]

Ancak uzaktan eğitim ile mevcut durum oldukça radikal bir şekilde değişmeye başladı. Öğretmene bağımlı eğitim sistemleri içeriğe bağlı ve VIP tarzı uzaktan eğitim sistemleri olarak değişmeye başladı.

Uzaktan eğitim sistemlerinin LMS, sanal sınıf ve içerik geliştirme gibi üç temel bileşinin olduğunu söylebiliriz.

Uzaktan eğitimin en önemli bileşeni nitelikli içeriktir (e-ders ve e-sınav). Ancak içerik oluşturma süreci çok uzun ve yorucu olabilmektedir. Dolayısıyla pratik içerik geliştirme araçları ve yöntemleri uzaktan eğitiminde çok önemli bir konudur.

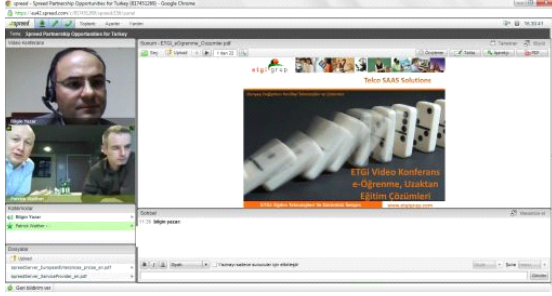
2. Öğretim Yönetim Sistemi (LMS)

Web tabanlı, asenkron eğitim teknolojisi olan öğretim yönetim sistemi (LMS) internet erişimine sahip olduğumuz her yerden erişim sağlayabileceğimiz web tabanlı ders kaynaklarımızı bir arada topladığımız bir özel portal sistemidir.

Öğretim yönetimi sistemi öğrencilerin hem arkadaşları ile hem de öğretmenleri ile etkileşim halinde bulunmalarını sağlayan, birbirleri ile veri paylaşımlarını çeşitli eğitim metaryalleri ile kolaylaştıran bir sistemdir. Temel olarak ders içeriklerinin erişilebildiği öğrencilerin ve öğretmenlerin kullanıcı olarak tanımlandığı, forum, wiki v.b. modüllerin yer aldığı, sanal sınıf gibi teknolojilerin entegre edilebildiği bir platformdur.

3. Sanal Sınıf

Sanal sınıf uygulamaları uzaktan eğitim sistemlerine entegre çalışan web tabanlı görüntülü ve sesli web konferans sınıfları ya da gruplarıdır.

Şekil 1. İnteraktif Ders [3]

Bilgi paylaşımı ve erişimi kolaylaştıran sanal sınıf sistemi birçok öğrencinin sınıf dışında da etkileşim içerisinde olmasını sağlamaktadır. Bunun yanında öğrenciler öğretmenlerine sınıf dışında, evlerinden kolayca erişim sağlayabilmektedir.

Sanal sınıf kullanımı öğrenci ve öğretmenlere pek çok eğlenceli ve öğretici avantaj sunmaktadır. Bunlar arasında, online ortamda ses paylaşımı, görüntü paylaşımı ve tahta paylaşımı gibi çeşitli özellikler bulunmaktadır. .

4. İçerik Geliştirme

Şüphesiz eğitimdeki en önemli konu içeriktir. İçeriğinin uzaktan eğitime yönelik sunum formatına getirilmesi de uzaktan eğitimdeki en önemli konulardan biridir. Bu amaçla içerik geliştirme araçlarının kullanımı süreci ve maliyetleri oldukça etkilemektedir.

Uzaktan eğitime yönelik çok sayıda içerik geliştirme aracı bulunmaktadır. Bu araçların kullanımı pratik ve hızlı bir şekilde çok farklı içerikler hazırlanmasını sağlamaktadır. Video ve sunumlu anlatım, interaktif sunumlar, avatarlı sunumlar, Z-kitaplar v.b. görsel dersler ve sınavlar bu araçlar yardımıyla hazırlanabilmektedir.

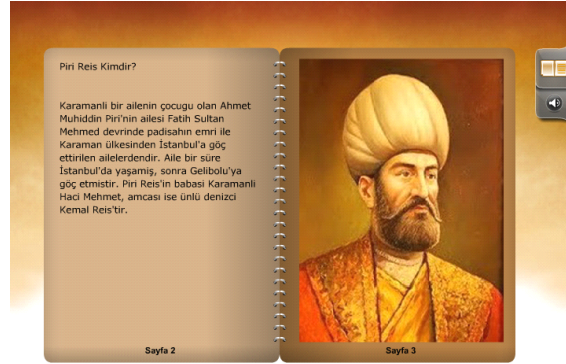
Şekil 2. İnteraktif Ders [3]

İçerikler araçlar tarafından sunulan şablonlar yardımıyla sürükle bırak şeklinde hazırlanabilmektedir.

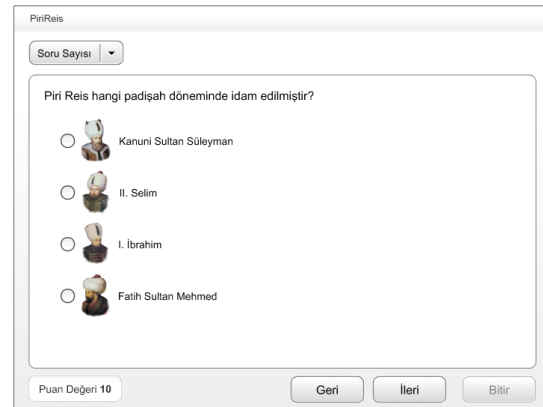
Şekil 3. Avatarlı Ders [3]

Avatarlı derslerin genelde kadın ya da erkek avatar karakteri, sunum ve ses olmak üzere 3 temel bileşeni bulunmaktadır.

Şekil 4. Z-Kitap [3]

Ses, video, resim gibi içeriklere sahip kitaplara zenginleştirilmiş kitap anlamında kısaca Z-kitap deniyor. Z-kitap hazırlama araçları da bu amaca yönelik içerikler hazırlanmasını sağlıyor.

Şekil 5. İnteraktif Sınav [3]

E-Sınav hazırlama araçları sayesinde ise sınavlar, anketler ve testler resim, ses içerecek şekilde hazırlanabiliyor. Cevaplar sürükle bırak şeklinde eşleştirmeli olabiliyor. Doğru cevaplar ya da değerlendirmeler istenirse anında gösterilebiliyor.

Şekil 6. Video Sunum - Anlatım ^[3]

Videolu sunum hazırlama araçları da web kameradan ve mikrofondan gelen görüntü ve ses ile bilgisayarda açık olan herhangi bir uygulamanın görüntüsünü birleştirerek videolu anlatımlar hazırlanmasını sağlıyorlar.

Video, resim ve avaturları kullanarak bütünleştirilmiş bir sunum hazırlamak da içerik geliştirme işinin bir parçasıdır. Bu sunum içerisinde video, resim, yazı ve avatar kullanarak bir ders anlatımı yapabiliyoruz. Ders anlatımını tamamladıktan sonra ise sunumun sonuna öğrenciyi test etmek amacıyla hazır test araçlarını kullanarak test eklememiz mümkündür. Tesleri çoktan seçmeli, doğru/yanlış, eşleştirme soru tipleri seçimi yaparak oluşturabiliyoruz.

Bu araçlar SCORM standartlarına uyumlu çıktılar yanında flash, HTML5 ve video formatlarında da çıktılar oluşturabilmektedir. Ayrıca mobil cihazlara yönelik çıktılarda sunulabilmektedir. Bu sayede hem uzaktan eğitim sistemlerinden hem de web sitelerinden içerikler yayınlanabilecek formata çevrilmiş olmaktadır. Araçların HTML5 desteği sayesinde zengin çoklu ortam ve etkileşim özellikleri içerecek şekilde hazırlanabilmektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Dünya gerçekleri doğrultusunda üniversitelerin ve diğer eğitim kurumlarının, devlet ve özel kuruluşların uzaktan eğitim sistemine sahip olması ve uzaktan eğitimin öğrenciler, çalışanlar ya da eğitim almak isteyen vatandaşlar tarafından erişilebilir olması ülkemizin geleceğine hizmet ederek bir çok fırsatların kapısını açacaktır.

Bu sayede çok daha fazla öğrencinin eğitim ihtiyaçları çok daha düşük maliyetlerle karşılanabilecektir. Öğrencilere sunulan internet üzerinden erişilebilen içerikler sayesinde yerden ve zamandan bağımsız olarak bilginin aktarılması ve eğitim faaliyetlerinin daha geniş bir kesime sunulması sağlanabilmektedir.

İnternet üzerinde hazırlanan içeriklerin bir diğer avantajı ise zamandan bağımsız olması sebebiyle hem öğrencilere hem de öğretmenlere zaman kazandırmasıdır. Öğrenci ve öğretmenler öğrenim sürecini internet üzerindeki içerikler yardımıyla yarıya indirme imkanına sahiptir. Dolayısıyla, hem öğrenciler hem de öğretmenler daha verimli ve üretken bir eğitim ortamı oluşumu sağlayabilecektir.

6. Kaynaklar

[1] Global eLearning Market to Reach \$107.3 Billion by 2015, According to New Report by Global Industry Analysts, Inc., (Çevrimiçi) http://www.prweb.com/releases/elearning/corporate_elearning/prweb4531974.htm, 29 Kasım 2012.

[2] Eğitimi Yeniden Düşünmek, (Çevrimiçi) <http://www.turkishairlines.com/tr-tr/skylife/2011/mart/makaleler/egitimi-yeniden-dusunmek.aspx>, 29 Kasım 2012.

[3] ETGİ GRUP (2012, Kasım 29), "ETGi Video Konferans, e-Öğrenme, Uzaktan Eğitim Çözümleri", (Çevrimiçi) http://www.etgigrup.com/FileUpload/ds228561/File/etgi_eogrenme_cozumler.pdf